

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15C/265/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214212624
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2214212624.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu: UK Profit, spol. s r. o., IČO: 35 937 815, so sídlom Hornočermánska 797/59, Nitra, zastúpeného: JUDr. Ivana Zmeková, advokátka v Bratislave, proti žalovanému: F. L., U.. X. G. XXXX, bytom Z.. I. E. XXXX/XX, N. E., o 176,46 € s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žaloba o zaplatenie 226,46 € s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 176,46 € od 28. septembra 2013 sa zamietá.
- II. Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca - DPS financial consulting, s.r.o., sa žalobou došlou súdu 13. júna 2014 domáhal voči žalovanému zaplatenia súm uvedených vo výroku. V žalobe predniesol, že jeho právny predchodca - Slovenská sporiteľňa, a.s., uzavrela so žalovaným zmluvu o bežnom účte, ktorej súčasťou boli aj obchodné podmienky. Žalovaný ich porušil prekročením rámca povoleného prečerpania a vzniknutú pohľadávku neuhradil. Táto bola zmluvou z 27. septembra 2013 postúpená na spoločnosť DPS financial consulting s.r.o. vo výške 226,46 € (istina 176,46 € a príslušenstvo 50 €).

2. Pôvodný žalobca a žalobca - UK Profit, spol. s r.o., počas konania uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe čoho súd povolil zmenu účastníkov (uzn. č.k. 15 C 265/2014-53).

3. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola doručená do vlastných rúk 2. marca 2015, nevyjadril.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie (§ 115 ods. 1 O. s. p.), na ktoré sa účastníci nedostavili. Žalobca sa ospravedlnil, no nepožiadaval o jeho odročenie, žalovaný sa neospravedlnil, ani nepožiadaval o odročenie. Preto súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti účastníkov (§ 101 ods. 2 O. s. p.). Až 18. mája 2015, teda po vyhlásení rozsudku, došlo súdu ospravedlnenie žalovaného, ktorý bol 14. mája 2015 na lekárskom vyšetrení. Na toto podanie však súd nemohol prihliadnuť, keďže už 14. mája 2015 dokazovanie ukončil a vyhlásil rozsudkom, ktorým je viazaný (§ 156 ods. 4 O. s. p.).

Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to: zmluva o poskytnutí balíka produktov a služieb pre Fyzické osoby (č. l. 37 a 38), zmluva o postúpení pohľadávok (č. l. 26 až 34), oznámenie o postúpení pohľadávky (č. l. 35), zmluva o postúpení pohľadávok (č. l. 18 až 25) oznámenie o postúpení pohľadávky (č. l. 36) a súhlas (č. l. 52) a v spojení s uznanými, resp. nespornými skutočnosťami (§ 120 ods. 3, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

5. a) Žalovaný ako dlžník a Slovenská sporiteľňa, a.s., ako veriteľ, ktorý je bankou podnikajúcou na základe bankového povolenia, podpísali 18. júna 2007 listinu označenú ako „zmluva o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby“, (č. I. 37 a 38) v ktorej čl. I sú uvedené dva možné predmety zmluvy - „poskytnutie Bankových produktov v kombinácii Balíka EXTRA“ a „zmena Balíka EXTRA“; žiadna z nich však nie je označená. V ďalšom texte sú uvedené konkrétne služby, a to „1. vedenie/zmena bežného účtu č. 0192817903/0900..., 2. poskytnutie Elektronických služieb k Účtu, 3. vydanie Platobnej karty: (opäť nie je vyznačená ani jedna z možností „VISA Electron“ alebo „Maestro s čipom“, pozn.), 4. poskytnutie Povoleného prečerpania po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov...“. V čl. II ods. 2 tejto listiny sa uvádza, že súčasťou zmluvy sú „Všeobecné obchodné podmienky..., Obchodné podmienky pre balíky produktov a služieb..., Obchodné podmienky pre poskytovanie a používanie Elektronických služieb a Platobných kariet..., Obchodné podmienky... pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní...“.

b) Existencia ani obsah žiadnych z týchto obchodných podmienok neboli zistené.

c) Slovenská sporiteľňa, a.s., žalovanému určitú kartu vydala a žalovaný ju používal. Nebolo však zistené, či a kedy bol žalovaný vyzvaný Slovenskou sporiteľňou, a.s., na úhradu dlžných súm.

d) Listom z 11. októbra 2013 (č. I. 36) Slovenská sporiteľňa, a.s., oznámila žalovanému, že pohľadávka (identifikovaná ako „41Y - Pohľadávka z Nepovoleného prečerpania na Účte FO, Číslo úveru/číslo účtu: XXXXXXXXXX“) „vo výške 226,46 € s príslušenstvom“ postúpila na spoločnosť DPS financial consulting, s.r.o. Zmluva o postúpení pohľadávok medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., a touto spoločnosťou z 27. septembra 2013 (č. I. 26 až 34) obsahuje okrem iného toto ustanovenie:

„Článok IV.

Vyhĺasenia zmluvných strán

... 4.2 Postupca výslovne potvrdzuje, že:...

d) Pohľadávky spĺňajú predpoklady na postúpenie podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách.“

e) Spoločnosť DPS financial consulting, s.r.o., uzavrela 8. septembra 2014 so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok č. 2/2014 (č. I. 18 až 25), podľa ktorej na žalobcu postúpila pohľadávky uvedené v prílohe č. 1 nadobudnuté od Slovenskej sporiteľne, a. s. (čl. III ods. 1). Táto zmluva obsahuje okrem iného tieto ustanovenia:

»Článok V

Vyhĺasenia a záruky Zmluvných strán

5.1 Postupca Postupníkovi... vyhlasuje, že:...

i) ... požiadal Banku o udelenie písomného súhlasu s postúpením Pohľadávok podľa tejto Zmluvy, ktorý si banka vymienila na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0935/2013/CE... (ďalej len „Súhlas Banky“)...

Článok XII

Trvanie Zmluvy

...12.2 Táto Zmluva nadobudne účinnosť dňom udelenia Súhlasu Banky s postúpením Pohľadávok podľa tejto Zmluvy. ...«

Listom z 11. septembra 2014 (č. I. 52) Slovenská sporiteľňa, a.s., spoločnosti DPS financial consulting, s.r.o., oznámila, že „ako pôvodný Postupca súhlasí s odpredajom časti portfólia spoločnosti“ žalobcu.

6. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

a) Skutkové zistenia v bode 5 písm. a) a b) sú v podstate len reprodukciou listín. Žalobca napriek svojmu dôkaznému bremenu nepredložil súdu obchodné podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazovala. Ak však žalobca chcel z týchto podmienok odvodzovať pre seba určité práva (napr. právo na určitý spôsob započítania plnení, určité poplatky alebo sankcie), bolo jeho povinnosťou navrhnúť ich súdu ako dôkaz. Tým, že tak neurobil, musel súd vychádzať z toho, že nebolo dokázané, aký ich obsah sa stal súčasťou zmluvy. Odkazy na internetové stránky, na ktorých tieto podmienky mali byť zverejnené, odkazujú na iné podmienky, účinné od neskoršieho dátumu.

b) Prehľad pohybov na kartovom účte vyplýva z výpisu z neho. Žalobca, hoci bol na to podľa § 120 ods. 1 O. s. p. povinný, nepredložil súdu žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo, či, kedy, akou formou (písomne) a akým obsahom bol žalovaný vyzvaný na splatenie svojich záväzkov.

V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že nebolo jeho povinnosťou v tomto smere nahrádzať dôkaznú aktivitu žalobcu výzvou na odstránenie nedostatkov podania v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p. Nepredloženie uvedených listín (výziev, upomienok a pod.) totiž nie je vadou, ktorá by bránila prejednaniu žaloby, ale má za následok nedokázanie hmotnoprávných skutočností, o ktoré žalobca opiera svoje uplatňované nároky (porov. v tomto zmysle uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 179/2012). Žalobca si pritom musel byť vedomý, že tieto skutočnosti musí dokázať, ak chce opodstatniť svoju aktívnu legitimáciu postupníka pohľadávky (o to viac, ak jej pôvodným veriteľom bola banka). Zároveň sa mohol dostaviť na pojednávanie, kde by ho samosudca bol mohol oboznámiť s tým, čo považuje za sporné (§ 118 ods. 2 O. s. p.); ak tak žalobca neurobil, musí znášať negatívne dôsledky z toho plynúce.

c) Skutkové zistenia v bode 5 písm. d) a e) sú reprodukciami listinných dôkazov tam uvedených.

Právne vec súd posúdil takto:

7. Žalobca svoje nároky voči žalovanej odvodzuje zo zmluvy, ktorú žalovaný uzavrel so Všeobecnou úverovou bankou, a.s., teda bankou poskytujúcou úvery na základe bankovej licencie, čo je skutočnosť všeobecne známa (§ 121 O. s. p.). Tieto nároky mal žalobca získať postúpením. Preto je potrebné sa v prvom rade zaoberať otázkou, či zistený skutkový stav opodstatňuje záver, že postúpenie je (aspoň voči dlžníkovi) platné a účinné.

8. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Podľa názoru súdu pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (v znení účinnom k 18. júnu 2007, ale aj neskôr), ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka.

9. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. (v znení účinnom k 18. júnu 2007), resp. § 92 ods. 8 cit. zákona (v znení účinnom k 27. septembru 2013) dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Obč. zák. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Obč. zák., a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Účel § 525 Obč. zák. je totiž okrem iného aj ochrana dlžníka pred tým, aby jeho dlh v prípadoch uvedených v cit. ustanovení prešiel na inú osobu než toho veriteľa, voči ktorému pôvodne vznikol. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Obč. zák. účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Obč. zák. ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Obč. zák. nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení. Tieto závery sú principiálne zhodné so závermi judikátu R 46/2009. Treba len doplniť, že tento judikát nevyslovil opak, teda že by nenaplnenie podmienok § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nespôsobovalo neplatnosť (to tvrdí napr. Feketeo, I.: Občiansky zákonník. Veľký komentár. 2. diel. Bratislava : Eurokodex 2011, s. 1506, ktorým citovaná pasáž však v uvedenom judikáte vôbec nie je obsiahnutá).

10. Z už uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 Obč. zák., ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z toho vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 7 resp. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka.

11. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s., voči žalovanému postúpená na spol. DPS financial consulting, s.r.o. (27. septembra 2013), boli tieto podmienky postúpenia splnené. Nebolo teda dokázané, že žalovaný bol v tom čase 90 dní v omeškaní s plnením svojho záväzku a že by bol aj písomne (porov. § 92 ods. 7 resp. 8 cit. zákona) vyzvaný na splnenie svojho záväzku zo zmluvy poskytnutí balíka služieb. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka voči žalovanému bola v čase jej postúpenia na DPS financial consulting, s.r.o., spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že DPS financial consulting, s.r.o., sa stala majiteľom (veriteľom) pohľadávky. Nebolo teda dokázané, že by táto spoločnosť mala čo postúpiť na žalobcu a že žalobca je aktívne legitimovaný na jej uplatňovanie pred súdom.

12. Vzhľadom na to bolo treba žalobu žalobcu zamietnuť v celom rozsahu, čo sa aj vo výroku I stalo. Už vzhľadom na to nebolo potrebné sa zaoberať otázkou, aký vplyv na nároky žalobcu má skutočnosť, že v zmluve medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., a žalovaným nebol jednoznačne identifikovaný zvolený balíček služieb, ani jednoznačne identifikovaná vydávaná platobná karta. Nebolo tak treba skúmať otázku, či týmto spôsobom došlo k platnému uzatvoreniu resp. zmene zmluvy o účte (§ 708 ods. 2 Obchodného zákonníka).

13. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca si trovy uplatnil, no bol neúspešný, preto súd o jeho návrhu na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O. s. p.) rozhodol tak, že mu ich nepriznal. Žalovaný žiadne trovy nežiadal, takže tu nebol návrh, o ktorom by sa malo rozhodovať (už cit. § 151 ods. 1 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.